

Zápis ze šlechtitelské komise konané dne 12. 11. 2024

Účast: Jaš, Jelínková, Plotová, Vondrášek (SCHHS), Bauer, Lipovský, Sedláčková (ČMSCH), Fulínová, Šplíchal, Verner (Plemdat), Kašná, Krupová, Zavadilová (VÚŽV), Dvorský (CBS), Ekl (Farma Plískov), Fangl (ZD Sloupnice), Gažik (ZOS Šestajovice), Hruda (CRV), Kašpar (MTS), Kulanda (ZD Krásná Hora), Macháčková (Chovservis), Malečková (Reprogen), Motyčka, Ondráková (ISB), Schaffelhofer ml. (Jihočeský chovatel), Šlajs (ZOD Mrákov), Šlejtr (Natural), Vostrý (ČZU),

1. Úvod

L. Vondrášek zahájil jednání v 9:15 hodin, přivítal přítomné, zmínil, že ŠK je poradním orgánem Svazu a její závěry jsou přednášeny Radě PK, Výboru Svazu a případně i Členskému shromáždění k posouzení a schválení. Dále seznámil přítomné s programem jednání

2. Projekt Fit Cow

L. Vondrášek informoval o stavu projektu Fit Cow, genotypováno je více než 90000 jalovic, do projektu je zapojeno 85 chovatelů, GPH má vypočteno kolem 85000 jalovic a vlastní fenotyp má již okolo 32000 plemenic. Z dosavadních výsledků se opět potvrdila velmi dobrá korelace mezi genomickými výsledky a následným fenotypem v užitkovosti, ostatní znaky Svaz s Plemdatem zpracovávají. Rádi bychom ve spolupráci s ČMSCH do budoucna poskytovaly grafy porovnání genotypů a fenotypů jednotlivým podnikům.

Připomněl potřebu opravovat co nejdříve nesouhlasné původy, požádal J.Šlejtra a D.Lipovského o samostatnou schůzku po skončení jednání ŠK k vyjasnění sdílení dat chovatelů oprávněným organizacím, které dle D. Lipovského standardně funguje.

3. Novinky ve výpočtu PH

K problematice si prezentaci připravil J. Šplíchal, u znaků produkce dojde k převodu současné metody Blending na ssgBLUP, v lednu proběhne validace v Interbullu, pokud bude v pořádku, výpočet v dubnu bude již novou metodou. To by mělo vést ke zlepšení trendu u mladých zvířat.

Dále zmínil určité nekonzistence PH u znaků chodivosti a úhel paznehtu v důsledku problémů s dokončováním výpočtů, hledá se řešení - úprava genetických parametrů, konzultace v zahraničí. Problémem u úhlu paznehtu může být i nízká dědivost, u chodivosti kratší doba sběru dat – dělá problémy ve většině zemí IB. Po provedených úpravách budou výsledky znovu analyzovány.

V IB probíhá pilotní test pro výpočet PH pro délku březosti a infekční onemocnění paznehtů, délka březosti se jeví jako bezproblémový znak, u onemocnění paznehtů je prozatím málo dat.

RPH dlouhověkost – býkům se po narození prvních dcer zvýší významně RPH, vyřazováním dcer postupně klesá blíže k predikované hodnotě. J. Šlejtr navrhuje ponechat delší dobu predikovanou hodnotu z pomocných znaků a konvenční PH publikovat později (až po vyřazení prvních dcer). Na tomto řešení panuje všeobecná shoda, J. Šplíchal připraví pro rutinní zpracování.

4. GEPH pro znaky zdraví – reprodukční poruchy

E. Kašná připravila prezentaci s informacemi o vývoji těchto PH včetně korelací, poté Šplíchal a Bauer informovali o prvních výpočtech. Po aktualizaci opakovatelnosti budou výsledky zaslány k posouzení členům ŠK, kteří si mailem o zaslání požádají.

První rutinní výsledky budou prezentovány v dubnu, je potřeba připravit místa pro publikaci – prohlížeče, CloudDNA. S nárůstem spolehlivosti by se měly GEPH pro reprodukční poruchy stát součástí Indexu zdraví. Členy ŠK bylo kvitováno, že znaky zdraví se stávají standardně významnou součástí ekonomických a selekčních indexů.

5. Návrh na úpravy SIH – začlenění Indexu zdraví (IZ)

Z. Krupová představila podrobnou prezentaci k úpravě SIH s návrhem variant. Optimální varianta s nejlepším ekonomickým výsledkem výrazně snižuje spolehlivost indexu tím, že více sází na znaky s nižší spolehlivostí – především dlouhověkost (16%) a Index zdraví (11%) na úkor vysoce spolehlivých somatických buněk a plodnosti. Daleko lépe vychází návrh na začlenění Indexu zdraví 5% na úkor znaků končetin (pokles o 1% u paznehtu, 1% chodivosti, 2% končetiny celkem), které mají nižší spolehlivost a jsou nahrazovány PH pro zdraví paznehtů, a také somatických buněk (pokles ze 7 na 6%), které částečně nahrazuje PH pro klinické mastitidy. Tato varianta byla členy ŠK doporučena Radě PK a Výboru Svazu ke schválení. M. Kašpar by byl pro výraznější snížení podílu lineárního hodnocení exteriéru, možno řešit do budoucna. Důležité je, že váha zdraví přes Index zdraví a somatické buňky

narostla na celkových 11% se zachováním vysoké spolehlivosti indexu. Po navýšení spolehlivosti znaků zdraví a začlenění reprodukčních poruch do Indexu zdraví bude podíl zdraví na celkovém SIH znovu řešen.

V dubnu bude souběžně vypočítán index SIH podle nového i původního složení, bude rozesláno členům ŠK k posouzení změn, v srpnu by měly být zveřejněny výsledky již pouze podle nového SIH v případě, že bude schválen Členským shromážděním.

R. Hruza navrhuje vytvořit žebříček býků dle Indexu zdraví – bude vytvořen také v dubnových výsledcích.

6. Různé

M. Verner prezentoval drobnou úpravu POP, která je důležitá z důvodu možnosti uvádění většího počtu genetických znaků u prarodičů – dojde k přesunu znaku pro plemennou skladbu na horní řádek, čímž se uvolní prostor na řádku se jménem býka s genetickými znaky, následně bude plemenná skladba nahrazena oddílem PK

L. Vondrášek informoval o změnách na středisku bonitérů v průběhu roku 2024, na základě výběrového řízení byly vybrány 2 nové bonitérky pro oblast Vysočiny, jižních a západních Čech. Zhodnotil práci a výsledky střediska bonitérů, u plemene H opět překročí počet bonitací za rok 50000 ks, plošně hodnotí exteriér 309 chovatelů na cca 350 stájích.

D. Lipovský informoval o návrhu úpravy katalogového listu v iGenetice, který by se vzhledem více přiblížil výstupu z eSkotu, bude také vytvořen samostatný list s informacemi o QTL zjištěných v laboratoři ČMSCH a CDCB. Z. Schaffelhofer upozorňuje na důležitost sledování historie PH, J. Šlejtr požaduje zvýraznění nositelství genetických vad (např. červeně) a upozorňuje, že je důležité, aby se neprodlužovala doba načítání .pdf souborů po přidání nových listů.

Beef on dairy – S. Jaš informoval o jednání s ČSCHMS, který připravuje projekt společně s naším a Čestr svazem, J. Šlejtr je přesvědčen, že zásadní informace pro chovatele H skotu, tj. plodnost, délku březosti a obtížnost porodů si musíme vyhodnotit sami pouze na skupině holštýnských krav zapuštěných býky jiných plemen (nejen masná).

L. Vondrášek informoval, že by bylo potřeba zamyslet se nad zahrnutím sexovaných dávek do RPH plodnosti vzhledem k tomu, že se jedná dnes již o 1/3 inseminací a podíl se bude zřejmě neustále zvyšovat. N. Macháčková a Z. Schaffelhofer navrhnou počítat a publikovat RPH pro sexované a konvenční dávky odděleně, J. Šlejtr by upřednostňoval rozdělení efektu a výpočet pouze jedné společné RPH. L. Vondrášek se obává, aby nebylo matoucí zveřejňování šesti nových RPH. J. Šplíchal vyhodnotí možnosti a navrhne řešení. J. Šlejtr upozornil, že v hlášení inseminace chybí samostatné pole pro vyplnění kódu pro inseminaci sexovaným plemenem, takže v případě synchronizace říje lze zadat buď synchronizaci nebo sexované sperma, oboje nelze. D. Lipovský slíbil, že zajistí nápravu (přidání sloupce, úprava kódů), J. Šlejtr upozorňuje, že stejný slib padl při dubnovém jednání s oprávněnými organizacemi.

Zapsala:

dne 20.11.2024, Soňa Jelínková

Schválil:

Ladislav Vondrášek